

A Kúria a dr. Krusslák Katalin pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Rataticsné dr. Herczku Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 5.M.1943/2003/165. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.635.739/2010/35. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. február 18. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.635.739/2010/35. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint a felülvizsgálati eljárásban teljes mértékben pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes 2003. március 18-án kelt rendkívüli felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A Fővárosi Bíróság 59.Mf.632.914/2006/4. számú részítéletével 2006. november 23-án jogerőre emelkedett a Fővárosi Bíróság 11.M.1943/2003/52. számú részítéletének azon rendelkezése, amely megállapította az alperes intézkedésének jogellenességét.

A jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményeként elmaradt munkabér, átalánykártérítés, elmaradt egyéb juttatások, költségtérítések, jutalom, végkielégítés, felmentési időre járó átlagkereset, törzsgárda juttatás, átalánykártérítés-különbözet, utazási kedvezmény megfizetésére jogerős részítélet kötelezte az alperest.

A jelen felülvizsgálati kérelemmel érintett eljárásban a felperes vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 5.M.1943/2003/165. számú ítéletével az adózással kapcsolatban előterjesztett kártérítési igény vonatkozásában a pert megszüntette, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk, míg a felmerült szakértői díjat az állam viseli. Kötelezte az alperest eljárási illeték megfizetésére.

A permegszüntetésről hozott döntése a Pp. 157. § a) pontja alapján alkalmazandó 130. § (1) bekezdés f) pontján alapult, mert a követelés idő előtti volt.

A felperes keresetveszteségi járadék és 10 millió forint nem vagyoni kártérítés iránti igénye megalapozottsága körében szakértői bizonyítást rendelt el az elsőfokú bíróság. Az elkészült OOSZ csatolt igazságügyi orvosszakértői vélemény, valamint annak OOSZ

csatolt kiegészítése alapján megállapította, hogy a felperes testi megbetegedései jellegük alapján természetes eredetű, sorsszerű kórelváltozások, amelyek nem hozhatók összefüggésbe a perbeli munkáltatói intézkedéssel. A hosszmetzeti kórlefolyás alapján a testi megbetegedéseknél nem igazolható a munkáltatói intézkedés esetleges állapotrosszabbító hatása. A felperes pszichés zavara természetes kórokú, érzelmileg labilis alapszemélyisége, mint betegségmegelőző állapot talaján alakult ki, tehát ezen állapot nem áll összefüggésben a munkáltatói magatartással. Erre figyelemmel megállapította, hogy a jogellenes alperesi intézkedés, valamint a felperesnél utóbb bekövetkezett egészségkárosodások között az okozati összefüggés nem áll fenn. Ezért a felperes kártérítés iránti keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.635.739/2010/35. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes javára másodfokú perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a korábbi részítéletekben alapul vett és a szakértői vélemény alapján feltárt tényállás alapján helytálló, a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezésben megjelölt gyógyszerköltségekkel, valamint a jegybanki és a piaci kamat közti különbséggel kapcsolatos igényre vonatkozóan a felperes a bíróság felhívása ellenére a Pp. 121. §-a szerinti kereseti kérelmet nem terjesztett elő, így erről a döntéshozatal az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte.

A törvényszék megállapította, hogy a felperes többször kérte az orvosszakértői vélemény kiegészítését, és arra is tett indítványt, hogy egy új, más szakértő által készítendő szakvélemény elkészítése érdekében a házi- és kezelőorvosnál rendelkezésre álló dokumentáció beszerzésre kerüljön. Ez azonban az elsőfokú ítélet meghozataláig nem történt meg. A másodfokú bíróság a további orvosi dokumentáció beszerzésére vonatkozó felperesi indítványt helytállónak tartotta, ezért az orvosi titoktartás alóli felmentés megadását követően ez iránt intézkedett, majd elrendelte a perben keletkezett orvosszakértői vélemények kiegészítését, mellyel az I. Intézetét bízta meg.

A felperes a kirendelő végzés kézhezvételét követően előterjesztett beadványában elfogultságra hivatkozással kérte, hogy a másodfokú bíróság az I.B. helyett egy másik intézményt jelöljön ki. Az I.B. igazgatója, valamint a kijelölt elmeorvos- és orvosszakértő a másodfokú bíróság megkeresésére egyaránt úgy nyilatkozott, hogy nem érzi magát elfogultnak, ezért a másodfokú bíróság 59.Mf.635.739/2010/31-I. számú végzésével a szakértői intézet kizárására vonatkozó felperesi indítványt elutasította a Pp. 178. § (1) bekezdés és 13. § (1) bekezdés c) pontja alapján. E végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 178. § (4) bekezdés alapján kizárta.

A felperes kétszeri behívás ellenére a szükséges személyes vizsgálaton nem jelent meg, tehát a szakvélemény kiegészítésére neki felróhatóan nem kerülhetett sor, ezért a másodfokú bíróság a döntését a perben már rendelkezésre álló kiegészített orvosszakértői vélemény alapján hozta meg tekintettel arra, hogy a Pp. 182. § (3) bekezdés második mondata szerint más szakértő kirendelése nem volt lehetséges. A szakvélemény ugyanis nem volt homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben álló, helyességéhez nyomatékos kétség egyébként nem fért. Önmagában az, hogy a fél a szakvéleménnyel nem értett egyet, nem tekinthető újabb szakértői vélemény beszerzéséhez alapul szolgáló oknak.

A kiegészített szakvéleményből az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által hivatkozott károk és az alperes jogellenes rendkívüli felmondása között az okozati összefüggés nem áll fenn, így a kárigény megalapozatlan.

A felperesnek a vele 2008. február 1-jén hasonló munkakörben dolgozók átlagbér szintjének elérése tárgyában előterjesztett követelése vonatkozásában utalt arra, hogy erről már jogerős döntés született.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.635.739/2010/35. számú ítélete, 59.Mf.635.739/2010/32-I. számú és az 51.Mfv.640.508/2013/3. számú végzése hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, valamint másik első- és másodfokú bíróság kijelölését kérte.

Hivatkozása szerint a Fővárosi Törvényszék jogszabálysértő eljárásban hozta meg a döntését, továbbá súlyosan aggályos orvosszakértői véleményre alapította azt. A másodfokú határozat meghozatalában 2013. szeptember 24-én olyan bíró vett részt, akivel szemben kizáró ok állt fenn. A tanács elnökével szemben ugyanis a tárgyalás előtt keresetet terjesztett elő, amiről tájékoztatta a felperes a Fővárosi Törvényszék elnökét, egyúttal kifogást is előterjesztett a tanács elnöke ellen. A tárgyaláson az iratismertetés megkezdése előtt felolvasta a keresetlevelet is, és hivatkozott a Pp. 13. § (1) bekezdés a) és e) pontjában szereplő kizárási okra. A 51.Mfv.640.508/2013/3. számú végzés jogellenesen tagadta meg az 59.Mf. tanács tagjainak kizárását arra hivatkozással, hogy csak a tárgyaláson jelentette be az elfogultságra okot adó körülményt.

Az ítélezés alapjául elfogadott kiegészített orvosszakértői vélemény aggályos, mert az elsőfokú eljárásban többször kérte megalapozottan más szakértő kirendelését. A szakvélemények nem felelnek meg a 2/1988. (V.19.) IM rendeletben és az 1994/14. számú módszertani levélben foglalt szabályoknak. Ez utóbbira vonatkozó részletes álláspontját tartalmazza az elsőfokú bírósághoz benyújtott, 2009. július 12-én kelt beadványa, amelyet a felülvizsgálati kérelemhez csatolt.

Ebben a módszertani levél II/3. számú részében foglaltak

megsértését állította, mert külön kérdés nélkül is a szakértőnek vizsgálnia kellett volna nemcsak a szakértői vizsgálat idején, hanem az alperes felmondásakor kórismézhető felperesi elváltozásokat. Nem tettek eleget a szakértők a módszertani levél III. részében foglalt útmutatásnak sem, mert nem mutatták be a kórfolyamatok dinamikáját. Ennek eredményeként a 4. pontban téves választ adtak. A szakvélemény nem tett eleget azon követelménynek, miszerint egy állapotváltozási folyamatot kellett volna bemutatnia. A felperes hivatkozott több leletre és véleményre 1994-2001. között, amelyet az orvosszakértő nem értékelte, de nem vette figyelembe az O. 2009. március 23-án kelt szakvéleményét sem, mely szerint III. csoportú rokkant. Indítványa ellenére nem tekintette meg a házi- és kezelőorvosánál fellelhető orvosi dokumentációját sem, továbbá nem vette bizonyítékként figyelembe K.P. „Stressz a lelke mindennek” című könyvét.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy megalapozatlanul utasították el az intézettel szemben bejelentett elfogultsági kifogását.

A felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Pp. 13. § (1) bekezdés a) és e) pontja, a Pp. 182. § (3) bekezdése, az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény szabályainak és az 1994/14. számú módszertani levélben foglaltaknak a megsértését állította azzal, hogy azok részletes kifejtését a felülvizsgálati kérelem melléklete tartalmazza.

Álláspontja szerint az elfogultsági kifogása az I.B. ellen megalapozott volt, mert két kijelölt szakértőjével, H.J.-val és B.Gy.-vel szemben a Legfőbb Ügyészségen vizsgálatot kezdeményezett 2010. október 12-én. Az AB 17/2011. (VII.1.) számú határozatára hivatkozva álláspontja szerint az orvosszakértőtől megkövetelhető, hogy az elfogultság látszata se merüljön fel velük szemben.

Utalt továbbá arra, hogy a Fővárosi Törvényszékkel perben áll, ezek 2013. július 16. óta 25.P.20.738/2013. számon és 2013. január 16. óta 25.P.20.484/2013. számon vannak folyamatban. A felülvizsgálati kérelméhez csatolta ezen ügyekben benyújtott keresetleveleit.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős határozat hatályában fenntartását és a felperes felülvizsgálati költségben marasztalását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. § (2) bekezdés alapján - figyelemmel a 271. § (1) bekezdés a) pontjára - nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a felperes a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.635.739/2010/32-I. és 51.Mf.640.508/2013/3. számú végzése hatályon kívül helyezése iránt. Az ISZKI BOI kizárása, valamint a jelen perben eljáró másodfokú tanács kizárása megtagadásáról hozott végzés a megelőző eljárás jogszerűsége körében volt vizsgálható abból a szempontból, hogy esetleges jogellenességük az érdemi döntésre kihatással volt-e.

A felperes alaptalanul hivatkozott eljárási szabálysértésként a Pp. 13. § (1) bekezdés a) és e) pontja megsértésére. A Fővárosi Törvényszék jogszerűen tagadta meg az eljáró másodfokú tanács

tagjainak kizárását a per tárgyalásából. A Pp. 13. § (1) bekezdés a) pontja jogszerű alkalmazásával állapította meg, hogy a másodfokú tanács elnöke jelen munkaügyi perben nem minősül félnek amiatt, hogy a felperes vele szemben személyiségi jogi pert indított. Helyes azon következtetése is, hogy a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok nem áll fenn, mivel a másodfokú tanács tagjai az ügyben nem érezték magukat elfogultnak, továbbá nem vonható le alappal elfogultságukra következtetés abból, hogy más szakértő kirendelésére vonatkozó kérelmének nem adtak helyt másodfokon.

Jogszerű volt a kizárás megtagadása a Pp. 16. § (4) bekezdésére is figyelemmel. Az elfogultság alátámasztásaként felhozott indokról a felperes (miszerint a törvényszék eljáró tanácsa elutasította az ISZKI BOI kizárására tett indítványát és nem rendelt ki más szakértőt) nem a kizárási kérelem bejelentésekor szerzett tudomást, holott ez követelmény abban az esetben, ha az elfogultság bejelentésére a tárgyalás megkezdése után került sor. A felperes a kizárási kérelmét a másodfokú folytatólagos tárgyalás megnyitását követően (tehát a másodfokon tartott második tárgyaláson), vagyis a tárgyalás megkezdését követően adta elő.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelemben új körülményként hivatkozott, a Fővárosi Törvényszék ellen benyújtott újabb két keresetre tekintettel vizsgálta, hogy a jogerős határozat meghozatalában részt vett-e olyan bíró, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

A felperes a Fővárosi Törvényszékkel (és nem a jelen ügyben eljáró bírókkal) szemben nyújtott be keresetet, ezért a Pp. 13. § (1) bekezdés a) pontja és a 14. §-ban foglalt kizárási ok fennállta nem állapítható meg. A jelen perben ugyanis a törvényszék, a felperes által indított két perben pedig a Fővárosi Törvényszék vezetője nem fél. Ez utóbbi két perrel kapcsolatosan a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok (elfogultság) vonatkozásában a felperes előadást nem tett, e két per okán a perbeli adatokból elfogultság nem volt megállapítható.

A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

A törvény értelmében tehát jogszabálysértésre vonatkozó felülvizsgálati érvelésnél a megsértett jogszabályhely konkrét megjelölése is szükséges. Ezért e követelménynek nem felelt meg a felperes által 2005. évi XLVII. törvény szabályainak általában történő megsértésére való hivatkozás, valamint az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 1994/14. számú módszertani levelére történő hivatkozás sem, mivel ez utóbbi nem minősül jogszabálynak az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdésére tekintettel.

A Kúria a felperes által e körben előadottakat csak a konkrét

jogszabályhely megjelölésével előadott Pp. 182. § (3) bekezdésére vonatkozó jogszabálysértés megvalósulása körében vizsgálhatta.

A másodfokú bíróság a Pp. 182. § (3) bekezdés jogszerű alkalmazásával hozta meg ítéletét. Helytállóan értékelte a bizonyításra köteles felperes terhére, hogy a szakvélemény kiegészítésére az ő hibájából nem kerülhetett sor [Pp. 8. § (5) bekezdés, 3. § (3) bekezdés]. A felperes ugyanis az erről szóló felhívás ellenére indokolatlanul két alkalommal nem jelent meg a szakvélemény kiegészítése céljából elrendelt személyes vizsgálaton, ezért a bizonyítás sikertelensége az ő terhére értékelendő.

A perben ekként rendelkezésre álló adatok alapján csak arra lehetett következtetni, hogy a másodfokú bíróság jogszerűen fogadta el ítéltetése alapjául a perben első fokon beszerzett és kiegészített igazságügyi orvosszakértői véleményt.

A szakvélemény alapján jogszerűen állapította meg a törvényszék, hogy a felperes az Mt. 174. § (4) bekezdésben foglalt reá háruló bizonyítási teher ellenére nem igazolta kárai és a munkaviszonya jogellenes megszüntetése közötti okozati összefüggés fennálltát. Ezért a kárigénye megalapozatlan.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.

A felülvizsgálati eljárásban teljes mértékben pervesztes felperes pártfogó ügyvédje díjának viseléséről a Kúria a Pp. 87. §-a alapján határozott.

A perben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2015. február 18.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő